 DOI: 10.7816/idil-07-49-08

ÜNİVERSİTE – SANAYİ İŞBİRLİĞİ KAPSAMINDA SOFRA VE MUTFAK GEREÇLERİ DEKOR TASARIMLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE UYGULANMASI

Oya AŞAN YÜKSEL*, İsmet YÜKSEL, Ayşe Gül ÇETİN*****

**Dr.Öğr.Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, oya.asan(at)dpu.edu.tr*
***Dr.Öğr.Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ismet.yuksel(at)dpu.edu.tr*
****Dr.Öğr.Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, aysegul.cetin(at)dpu.edu.tr*

Anahtar kelimeler: *Üniversite-Sanayi İşbirliği, Endüstriyel Seramik Sofra ve Mutfak Gereçleri, İki Boyutlu Dekor Tasarımı*

ÖZ

Hızla gelişip, büyüyen seramik sektörünün artan pazar ile rekabet edebilmesi ve mevcut pazar payını koruyabilmesi için eğitimli tasarımcılara olan gereksinim her geçen yıl daha da artmaktadır. Bu durum sektöre nitelikli eleman yetiştiren üniversitelere büyük sorumluluklar yüklemektedir. Sanayinin eğitimli ve nitelikli eleman ihtiyacının, üniversitelerin ise sektöre yönelik üretim beklentilerinin karşılanabileceği ortak platform üniversite-sanayi işbirliği ile mümkün olmaktadır. Kütahya ili, sektöre yön veren büyük firmaların faaliyet gösterdiği seramik merkezi olması sebebiyle önemli bir konuma sahiptir. Bu durum Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Bölümü öğrencileri için önemli bir avantaj yaratmaktadır. Seramik alanında eğitim gören öğrencilerin sektör ile tanışmasını sağlamak, aldıkları eğitimleri fabrika işleyişi ile ilişkilendirmek ve sektöre yeni, özgün tasarımlar kazandırmak amacıyla Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Keramika Seramik Fabrikası ile "Üniversite Sanayi İşbirliği Kapsamında Sofra ve Mutfak Gereçleri İki Boyutlu Dekor Tasarımlarının Geliştirilmesi" isimli 2017-56 nolu Bilimsel Araştırma Projesi gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında, seramik eğitimi alan öğrenciler tarafından Keramika Seramik Fabrikasının sofra ve mutfak gereçlerine yenilikçi, alternatif dekor tasarımları geliştirilmiş ve geliştirilen tasarımların uygulanabilirlikleri incelenerek dijital baskı yöntemi ile üretilmiş ve uygun görülen ürünler satışa sunulmuştur.

DEVELOPMENT OF TWO DIMENSIONAL DECOR DESIGNS IN THE SCOPE OF UNIVERSITY INDUSTRY COOPERATION

Keywords: *University Industry Cooperation, Tablewares, 2D Decoration Design.*

ABSTRACT

The need for educated designers to grow rapidly and to be able to compete with the growing market and protect the market share of the growing ceramic sector is increasing every year. This situation places great responsibility on the universities that produce sectoral staff. The universal-industry cooperation is possible with the common platform that the needs of the educated and qualified personnel of the industry and the expectations of the universities towards the sector can be met. The province of Kütahya has an important position because it is the center of ceramics in which the big companies that direct the sector operate. This is an important advantage for the students of Kütahya Dumlupınar University Faculty of Fine Arts Ceramics and Glass Department. Kütahya Dumlupınar University, Keramika Ceramic Factory with the purpose of acquiring the students who are trained in the field of ceramics to connect with the sector, to associate their trainings with the factory operation and to gain new and original designs in the sector. Scientific Research named "Development of Two Dimensional Decor Designs in the Scope of University Industry Cooperation" 2017-56 numbered Project was carried out. Within the scope of the project, innovative and alternative decor designs for tableware and kitchen ware of Keramika Ceramic Factory were developed by the students who took ceramics education and the feasibility of the developed designs were investigated and the products which were produced by digital printing method and suitable products were offered for sale.

idil, 2018, cilt / volume 7, sayı / issue 49 DOI: 10.7816/idil-07-49-08

1. Giriş

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte seramik fabrikalarının sayısındaki çoğalma, üretimde rekabetin oluşmasına ve tasarım fikrinin önem kazanmasına neden olmuştur. 21. yüzyıla gelindiğinde ise bilgi, donanım, teknoloji alanındaki hızlı değişim ve gelişimden seramik sektörü de etkilenmiştir. Çok sayıda tasarımcının istihdam edildiği seramik fabrikalarında, tasarım eğitimi almış tasarımcılara her geçen gün daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın karşılanmasının yolu üniversitelerden geçmektedir. Güzel Sanatlar Fakültelerinin temel misyonları arasında fabrikalara eleman yetiştirmek yer almamaktadır. Ancak Türkiye'deki Güzel Sanatlar Fakültelerinin seramik bölümlerinden mezun olan öğrencilerin aldıkları eğitim doğrultusunda kaliteli, özgün ve estetik bilinci yüksek tasarımlar yapma potansiyellerine sahip oldukları ve önemli bir çoğunluğunun fabrikaların farklı birimlerinde çalıştıkları göz önünde bulundurulduğunda üniversite-sanayi dayanışmasının önemi bir kez daha gün yüzüne çıkmaktadır. Bu sebeple üniversite-sanayi arasında yapılan işbirliklerinin yalnızca fabrikaların eleman ihtiyaçlarını karşılanması olduğunu düşünmek çok sığ bir yaklaşım olacaktır. İçinde yaşadığımız bilgi çağı mezun olacak öğrencilerin eğitim hayatları sürecinde alternatif ve yeni gelişmeleri takip etme zorunluluğunu da beraberinde getirmektedir. Aynı zamanda mezuniyet sonrasında kendi atölyelerini kuracak kişilerin de ayrıntılı bir şekilde tasarım ve üretim süreçlerini öğrenmeleri açısından üniversite-sanayi işbirliği önemli ve gereklidir. Bu bilgiler ışında "Üniversite Sanayi İşbirliği Kapsamında Sofra ve Mutfak Gereçleri İki Boyutlu Dekor Tasarımlarının Geliştirilmesi" isimli proje Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik-Cam Bölümü ve Keramika Seramik Fabrikasının ortaklığı ile gerçekleştirilmiştir. Proje sınırlılıklarını; uygulamaların 4. sınıf Bilgisayar Destekli Dekor Uygulamaları dersi kapsamında, Keramika Seramik Fabrikasının üretimde olan sofra ve mutfak gereçlerine uygulanmış olması oluşturmaktadır.

2. Üniversite-Sanayi İşbirliği

Günümüzde bilim ve teknoloji birbirine paralel olarak ve temas ederek ilerlemektedir. Bu ilerleme günümüzde adından sıkça söz edilen üniversite-sanayi işbirliğini doğurmuştur. Bilimin üniversitelerden yayıldığı, teknolojiye ise en hızlı ulaşanın sanayi olduğu gerçeği işbirliğini bir bakıma zorunlu kılmıştır. 1994 yılında hazırlanan Türkiye Üniversite-Sanayi İşbirliği Birinci Şurası Komisyon raporlarında üniversitelerin "bilime dayalı bilginin üretildiği, geliştirildiği ve bunları tüm yetkileri ile kullanabilecek kişilerin yetiştirildiği, üst düzey eğitim-öğretim ve araştırma kurumları" olarak açıklanmaktadır (Öztürk ve diğer, 1994: 7). Yılmaz ve Muğaloğlu (1989: 109) çalışmalarında sanayinin görevini "gereksinimleri karşılayacak mal ve hizmet üretmek, mamüllerin kalite ve standartlarını yükseltmek ve serbest pazarda rekabet edebilmek için araştırma ve geliştirme yatırımları yapmaktır" cümlesi ile ifade etmiştir.

Üniversite sanayi işbirliğini açıklamadan önce işbirliğinin anlamına bakmak gerekmektedir. Güncel Türkçe Sözlük işbirliğini, "amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklığı, teşrikimesai. Bir işin çeşitli kişilerce yapılması" tanımları ile açıklamıştır (TDK, 2018). Bu ortak çabanın tarihi Sanayi Devrimine dayanmaktadır. 18. yüzyılda İngiltere'de başlayan Sanayi Devrimi dünyada pek çok ülkeyi ve disiplini etkilemiştir. Bant üretimi yaygınlaşmış, küçük atölyelerin yerini hızlı ve seri üretim yapan fabrikalar almıştır. Fakat "Sanayi Devrimi adıyla anılan tekno-ekonomik gelişme çağına yurdumuz ancak Cumhuriyet döneminde ve yaklaşık 160 yıllık bir gecikmeyle adım atabilmiştir" (Öztürk ve diğer, 1994: 33). Sanayideki ilerleme başlangıçta son derece yavaş olmuş fakat beş yıllık kalkınma planları ise sanayiye ve araştırma-geliştirme programlarına verilen destek ile hız kazanmıştır.

Teknolojik donanım ve uygulama ortamının bulunduğu sanayi kuruluşları ile teorik bilginin ve bilimin ileri seviyede olduğu okullar, birlikte araştırıp, tasarlayıp ve üreterek işbirliğini geliştirmişlerdir. Kiper (2010: 34)'in ifade ettiği gibi ülkemizde "üniversite-sanayi işbirliğinin giderek önem kazanması ve buna bağlı olarak farklı şekil ve formlarda ortaya çıkması son otuz kırk yıllık bir süreçte olmuştur".

Üniversite-sanayi işbirliği birçok disiplin için teknopolisler teknoparklar, konsorsiyumlar, iyi niyet anlaşmaları, ortak araştırma merkezleri, sözleşmeli anlaşmalar, protokoller gibi çeşitli kategorilerde gerçekleştirilmektedir. İşbirliğine yönelik üniversiteler ve sanayi tarafından çeşitli toplantılar düzenlenmekte, proje geliştirme ve yazma eğitimleri verilmektedir. Birinci beş yıllık kalkınma planı ile birlikte kurulan TÜBİTAK üniversite sanayi işbirliğine yönelik destek programları, Sanayi Tezleri (SAN-TEZ) Programı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği Portalı (KÜSİP), 2007 yılında kurulan Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezi Platformu (ÜSİMP), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında 2016 yılında çıkartılan 5746 sayılı kanun ile kurulan Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri, 1998 yılında seramik sektörü, Anadolu Üniversitesi işbirliğiyle ve TÜBİTAK şemsiyesi altında Anadolu Üniversitesi içinde yer alan Seramik Araştırma Merkezi (SAM) gibi kuruluşlar üniversite sanayi işbirliğine destekleyen programlar ile ulusal ve uluslararası boyutta sanayicilere ve araştırmacılara destek sağlamaktadırlar (Kurumların internet adresleri kaynakçada verilmiştir). Bunların yanı sıra üniversiteler de bilimsel

araştırma projeleri ile araştırmacılara destek vermektedirler.

Bayazıt (1998: 14)'ın da ifade ettiği gibi endüstrinin ve üniversitenin karşılıklı olarak sürekli danışmanlık, eğitim, öğretim, araştırma, geliştirme faaliyetlerinde ilişki içinde bulunması gereklidir. Bu yönde, endüstriyle üniversiteler arasında karşılıklı ilişkiyi sürdürecek bir sistemin oluşturulmasına gerek vardır.

Üniversiteler ve sanayi arasında kurulacak ilişkide ise üniversite, sanayi ve özellikle öğrenci için önemli kazanımlar sağlamaktadır. Bu kazanımları üç farklı açıdan incelemek doğru bir yaklaşım olacaktır.

2.1. Üniversite Açısından Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Yararları

Üniversite, işbirliği ile yeni teknolojilere daha çabuk ulaşabilecek ve öğrencilerin bu teknolojilere daha kolay ulaşmalarını sağlayacaktır. Yapılan projelerin çeşitli kaynaklardan desteklenmesi üniversiteye ek gelir imkanı sunacaktır. Bu durum üniversitenin mali kaynaklarını artırırken, bir yandan da mevcut eksiklikleri giderecektir. Sanayinin ihtiyaçlarının belirlenerek eğitim müfredatının bu doğrultuda değiştirip, gerekli güncellemelerin zamanında yapılması sanayinin hızına ulaşılmasına destek sağlayacaktır. Üniversitenin, fakülte ve bölüm bazında prestiji ve tercih edilebilirliğinin artmasını sağlayıp, başarısını üst sıralara taşıyacaktır. Bu yaklaşımlar mezun öğrencilerin sektörün aranılan ve tercih edilen elemanları olmalarını açısından önemlidir.

2.2. Sanayi Açısından Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Yararları

Hali hazırda teknolojik donanıma sahip olan sanayi öğretim üyesinin teorik bilgisinden ve tecrübesinden yararlanarak araştırma geliştirme ihtiyaçlarını üniversite kaynaklarıyla sağlayacak, Türkiye ve dünya pazarındaki payını artırarak ülke ekonomisine katkıda bulunacaktır.

Dura (1994: 101) Üniversite Sanayi İşbirliği Üzerine Bir Deneme isimli makalesinde şöyle belirtmektedir; "sanayinin sağlayacağı birinci fayda, sektöre yeni ve en uygun teknolojilerin girmesidir. Her iki kesimin teknik elemanlarından yararlanılarak, yeni teknoloji ve uygulama usulleri öğrenilecektir. Yeni bilgiler, zaman kaybı olmadan teknolojiye dönüşecektir". Ayrıca sanayi, işbirliği ile üniversitenin yapısını ve eğitim yöntemini daha iyi tanıma olanağı bulabilecek ve çalışacağı elemanı işbirliği içerisindeki öğrencilerden seçme olanağı yakalayacaktır.

2.3. Öğrenci Açısından Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Yararları

Teorik bilgiyi eğitim sürecinde alan öğrenci sektör ile tanışacak, fabrikadaki iş akışını öğrenecek ve endüstriyel tecrübe sahibi olacaktır. Bayazıt (2004: 12)'ında belirttiği gibi "endüstri için ve endüstri açısından yararlı olacak çalışmalar öğrencilerle birlikte gerçekleştirilirse, öğrenciler meslek pratiğine hazır olarak yetişirler ve öğrendikleri metotları meslek pratiğine aktarabilirler." Öğrenci işbirliği sürecince ekibin bir parçası olması duygusu ile sorumluluk bilinci kazanacaktır. İşbirliği ile sanayinin öğrenciyi tanıyabileceği gibi öğrenci de fabrika çalışma koşullarını görerek gelecek planlamasını bu doğrultuda yapabilecektir. Öğrenci kazanacağı deneyimler ile mezuniyet sonrasında rakipleri karşısında daha avantajlı olabilecektir.

Kendi teknolojisini üreterek kullanan ve hatta dış ülkelere satabilen, uluslararası pazarlarda rekabet ederek ürünü satabilen, ileri bir sanayi ve refah toplumu düzeyine ulaşabilmek için, üniversite ve sanayi yakın ve etkin bir işbirliği içinde olmalıdır. Bunun için her iki kesim imkanlarını açıklıkla ortaya koymalı, karşılıklı güven duygusu içinde, ortak yarara dayalı akılcı ve tutarlı bir müşterek çalışma ortamı oluşturmalıdır. Yalnızca teknolojik değil gereken ve mümkün olan her alanda gerçekleştirilecek üniversite-sanayi işbirliği her iki kesimin de gelişmesini sağlayacak ve yurt ekonomisine de büyük katkılarda bulunacaktır (Öztürk ve diğer, 1994: 55).

3. Geçmişten Günümüze Seramik Sofra ve Mutfak Gereçleri

Yemek kültürüne bağlı olarak seramik malzemenin kullanımı Neolitik Döneme dek uzanmaktadır. Dekor öğesi de, Neolitik Dönemin sonlarından itibaren seramikler üzerinde görülmeye başlanmıştır. Yüzyıllar içinde yemek ve sofra kültürünün gelişmesi ile beraber sofra seramiği kavramı ortaya çıkmıştır. Sofra seramiğinde dekor tasarımının tohumları ise 16. yüzyılda Çin'den tüm Avrupa ve Asya'ya ticaret yoluyla ulaşan zengin kobalt dekorlu porselenler yoluyla atılmıştır (Balyemez, 2018:88).

Ülkemizde ise "seramik endüstrisinin temeli, Cumhuriyet'in ilk yıllarında İzmir'de düzenlenmiş bulunan I. İktisat Kongresi'nde atılmıştır. Sümerbank'ın kurulması ve 1933 yılında İstanbul ve Kütahya'yı kapsayan seramik endüstrisi etüt ve projelerinin başlaması günümüz endüstrisinin ilk girişimleridir" (1999: 68).

Yıldız Porselen Fabrikası başlangıçta lüks kalitede saraya üretim yapan bir kuruluş olmuştur. Bu durum sofra ve mutfak gereçlerinin halka ulaşımı zorlaştırmıştır. Halkın satın alıp, kullanabileceği ürünlerin üretimi ise Eczacıbaşı Fabrikası ile mümkün olmuştur.

"Almanya'da kimya eğitimi gördükten sonra Türkiye'ye dönen Dr. Nejat F. Eczacıbaşı, 1940'larda İstanbul Kartal'da kurduğu elektrolitik bakır tesisinde Eftim Pastellas isimli bir iş adamıyla kahve fincanı üretimi yapmak için anlaşmış ve seramik sofra eşyası üretmeye başlamıştır (2003: 98-99).

idil, 2018, cilt / volume 7, sayı / issue 49 DOI: 10.7816/idil-07-49-08

Ülkemizde seramik sektörünün 1990'lı yıllarda başlayan hızlı gelişim süreci günümüzde dünyanın sayılı seramik üreten ülkeleri arasında yer alan bir konuma sahip olunmasının zeminini hazırlamıştır. Bu durum ülkemizde sofra ve mutfak eşyaları üretimi ile beraberinde dekor tasarımını da getirerek dekorlu ürünleri tüketicilerin beğenisine sunmaya başlamıştır. Seramik üreticileri gelişen pazarda hem verimlilik, hem de üretimdeki etkinliklerini artırmak için mevcut ürünlere günün moda ve beğeni anlayışıyla farklı dekor alternatifleri geliştirerek ürün çeşitliliğini arttırmışlardır. Günümüz tüketicileri ise farklı dekor seçenekli sofra ve mutfak gereçlerindeki kendilerine en uygun tasarımdaki ürünlere yönelmişlerdir.

4. Seramik Sofra, Mutfak Gereçleri ve Dekor Tasarımlarının Geliştirilmesi Proje Süreci

Üniversite Sanayi İşbirliği Kapsamında Sofra ve Mutfak Gereçleri: İki Boyutlu Dekor Tasarımlarının Geliştirilmesi isimli proje Bilgisayar Destekli Dekor Uygulamaları dersi kapsamında dekor tasarımı alanında uzmanlaşmak isteyen 4. sınıf öğrencileri ve Keramika Seramik Fabrikası işbirliği ile gerçekleştirilmiştir. Proje Eylül ayı sonunda başlamıştır. Yaklaşık bir yıl sürmesi planlanan proje için çalışma takvimi yapılmış aylık, haftalık hedefler belirlenmiştir. (Çizelge 1)

Yapılan çalışma takvimi doğrultusunda Keramika Seramik Fabrikası ile iş planının belirlenmesi amacı ile görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sırasında fabrikanın üretim olanakları, süreçleri, satış stratejileri, üretim beklentileri, incelenmiştir. Ayrıca Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Bölümünün olanakları ve öğrenci çalışmaları ile ilgili bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Öğrencilerin tasarım ve üretim sürecini öğrenmeleri, makinaların çalışma prensiplerini yakından görmeleri ve konu ile ilgili daha fazla bilgi sahibi olmaları için fabrika gezisi düzenlenmiş, üretim ile ilgili bilgi verilmiştir. Bu çalışmaların ardından karşılıklı görüşmeler ve fabrika ihtiyaçları doğrultusunda tasarım teması "Sevgililer Günü" olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin konuyla ilgili bilgilendirilmesi için endüstriyel sofra ve mutfak gereçleri dekor tasarımlarına ilişkin literatür taraması yapılmıştır.

İki boyutlu desen tasarımlarının yapılmasında Adobe Photoshop ve Adobe Illustrator programları kullanılmıştır. Dijital tasarımlar için farklı uygulama ve teknik altyapı kazanılması amacı ile çizim tabletlerinden yararlanılmış ve iki boyutlu tasarım programlarına ve tablet kullanımına hakimiyet kazanmak için bir takım çizim egzersizleri yapılmıştır. Tasarım sürecinde kalemli tablet kullanımı, basınca duyarlı, çeşitli kalınlıklarda kalem uç olanakları ile

	PROJE TAKVİMİ						
	Eylül 2017	Ekim 2017	Kasım 2017	Aralık 2017		Ocak 2018	Şubat 2018
Keramika Seramik fabrikası ile görüşmelerin yapılması, tasarım temasının belirlenmesi	X						
Proje yer alacak öğrencilerin bilgilendirilmesi	X						
Öğrenci çalışmalarının başlaması	X						
Teknik cihazların temini		X					
Öğrenci çalışmalarının fabrika yetkilileri eşliğinde değerlendirilmesi			X				
Öğrencilerin çalışmaya devam etmesi				X			
Tasarımların üretilebilirliklerinin incelenmesi				X			
Çalışmaların fabrikada uygulanması						X	
Çalışma sonuçlarının değerlendirilmesi						X	
Tanıtım sergisinin açılması							X

Çizelge **1. Proje Takvimi**

 DOI: 10.7816/idil-07-49-08

mouse ile yapılamayacak daha ayrıntılı çizimlerin yaratıcı bir şekilde ifade etme olanağı, çizgilerdeki yumuşaklığın el hareketlerindeki akıcılık ile sağlanmasını, elin hızına anında tepki verebilen bu tabletlerle kıvrımlı ve detaylı çizimler yapılmasına imkan sağlamıştır. Dijital tasarım ve tablet kullanımı ile ilgili çalışmaların ardından Sevgililer Günü teması ile ilgili araştırmalara başlanmıştır. "AŞKIN HALLERİ" sevgililer günü konsepti için ana tema olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerden her biri aşkı anlatacağı kavramı araştırmaları sonucunda seçmiş ve aşkı kendi gözlerinden tasarımlara dönüştürmüştür. Öğretim elemanları, öğrenciler ve fabrika yetkilileri ile yapılan toplantılar sonucunda tasarımların dijital baskı için uygunluğu, hedef kitleye yönelik olması ve öğrencilerin vurgulamak istedikleri temayı en doğru ifade eden tasarımlar seçilerek geliştirilmiştir.

Görsel 1. Bilal Demir, "Aşkın Sadık Hali", 2018

Bilal Demir "Aşkın Sadık Halini" anlattığı tasarımında; Antartika'da yaşayan penguenler çıkış noktası olmuştur. Dişi penguen yumurtladıktan sonra yaklaşık iki ay boyunca eşi ve doğacak yavrusu için yiyecek aramaktadır. Erkek penguen ise yumurtayı sıcak tutmakla görevlidir. Bu ayrılık sürecinde ne erkek ne de dişi kesinlikle 'tek eşlilik' kuralını bozmamaktadır.

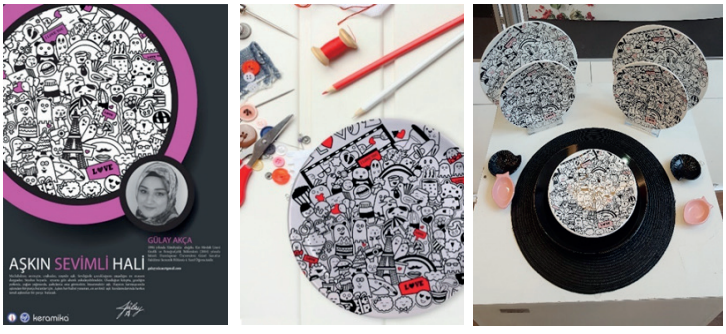

Görsel 2. Gülay Akça, "Aşkın Sevimli Hali 1", 2018

Görsel 3. Gülay Akça, "Aşkın Sevimli Hali 2", 2018

Gülay Akça tasarımının hikayesini "Mutluluktur, sevinçtir, coşkudur, neşedir aşk. Sevdiğinle çocukluğunu yasadığın en masum duygudur. Siyahın beyazla uyumu gibi ahenk yakalayabilmektir. Okuduğun kitapta, gezdiğin yerlerde, yağan yağmurda, şarkılarda onu görmektir, hissetmektir aşk. Hayatın karmaşasında aşkından bir parça bulanlar için. Aşkın her halini yansıtan, en sevimli aşk karalamalarında herkes kendi aşkından bir parça bulacak." cümleleri ile açıklamaktadır. Minik karakterin eskiz ve karalamaları ile başlayan tasarım karmaşanın içerisinde aşkın en sevimli halini eskiz tadındaki çizimlerle ortaya koymaktadır.

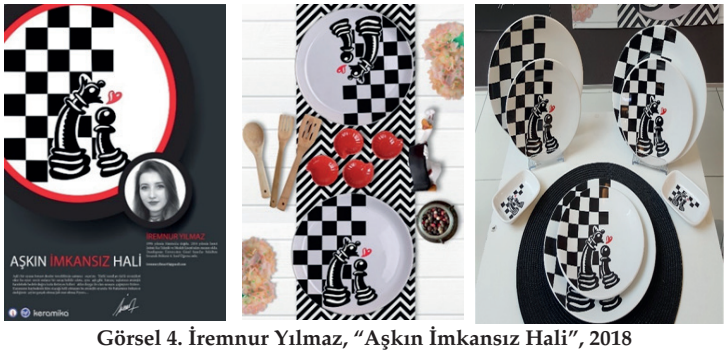

Görsel 4. İremnur Yılmaz, "Aşkın İmkansız Hali", 2018

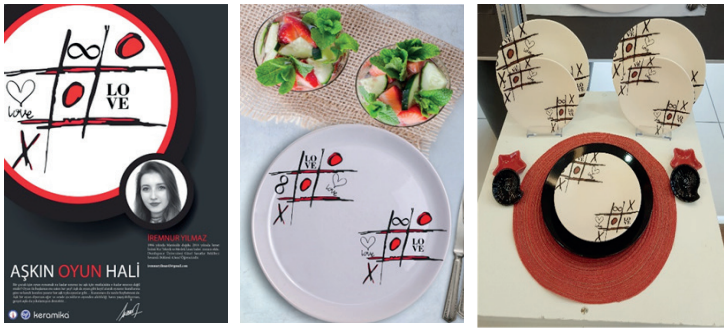

Görsel 5. İremnur Yılmaz, "Aşkın Oyun Hali", 2018

İremnur Yılmaz her iki çalışmasında da aşkı oyunla bağdaştırmıştır. Aşkın imkansızlığını satrançla, içindeki heyecanı ve tutkuyu "XOX" oyunu ile anlatmaktadır. Tasarımın hikayesi ise; "Aşk'ı bir oyuna benzet deseler tereddütsüz satrancı seçerim. Türlü kuralları türlü stratejileri olan bu oyun sessiz sedasız bir savaş halidir adeta, aynı aşk gibi. Satranç taşlarının stratejik hamlelerle he-

idil, 2018, cilt / volume 7, sayı / issue 49 DOI: 10.7816/idil-07-49-08

defe doğru hızla ilerleyen halleri aklın duygu ile olan savaşını çağrıştırır bizlere. Kazananın kaybedenin kim olacağı belli olmayan bu stratejik oyunda bir bakarsınız imkansız dediğimiz şeyler gerçek olmuş Şah mat olmuş Piyona…"

Görsel 6. Rana Gül, "Aşkın Tebessüm Hali", 2018

Aşkı tebessüm olarak açıklayan Rana Gül tasarımını Özdemir Asaf'ın "An" isimli şiirinden ilham alarak yapmıştır.

"Gülüş bir yanaşım'dır bir öbür bir kişiye;

Bir'den iki kişiyi döndürür bir kişiye…

Anılarından kale yapıp sığınsa bile,

Yetmez yalnız basına bir ömür bir kişiye"

...

Ve aşkın başladığı o an ilk görüş ve masum bir gülüş, sonrasında aşkın yüze vuran hali… cümleleri ile anlatmaktadır.

Görsel 7. Özgür Özyürek, "Aşkın Masal Hali", 2018

Özgür Özyürek aşkın masal halini tasarıma dönüştürmüştür. "Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde kuşlar gökyüzünden sevgi tohumları serpiştiriverir, aşk kaplasın isterlermiş yeryüzünü… Masal bu ya tohumları serpiştirdikleri zamanlarda yürek kapıları çalınır, eşi benzeri bulunmaz sevda yolculuklarına çıkılırmış. Ve o anda yağmur bulutları kuşatırmış gökyüzünü dört bir koldan. Sevgi tohumları dolu olarak yağarmış yeryüzüne ve aşk kokarmış her bir tanesi. Benzersiz bir tutku bırakırmış yüreklerde…" şeklinde açıklamıştır.

Görsel 8. Musa Topaloğlu, "Aşkın Özgür Hali", 2018

Musa Topaloğlu yaptığı tasarımda aşkın özgür halini ele almıştır. "Bir bisiklet ve sepetinde biriktirilmiş mutlu anılarla, aşkla, düşmek yollara. Korkusuzca rüzgarı önüne katıp özgürlüğe doğru giderken anıları çoğaltmak. Aşkla yaşamak, aşkı özgürleştirmek." olarak kaleme döktüğü tasarımda, kullanılan bisiklet imgesi özgürlüğü simgelemektedir. Sevgililer günü ile adeta özdeşleşen kalpler bisikletin sepetinde de aşkın özgür haline gönderme yapmaktadır.

Görsel 9. Hülya Simge Demirhan, "Aşkın Sanal Hali", 2018

Hülya Simge Demirhan aşkın sanal halini robotlar ile anlatmıştır. "Gözler birbirine bakmadan, yalnızca yürekle, doludizgin yaşanmaz mıydı aşk? Kalp yan yanayken atar ve aynı duygular yan yana yaşanır denmez miydi? Tam da böyleydi ama çok eskidendi. Günümüzde zamanın, mekanın, mesafelerin önemi kalmamıştı. Her şey mekanik her şey sanal olmuştu. Sınırlar yoktu, en uzaktaki en yakınındakiydi şimdi. Aşkın gücü bu her şeyin karşısında, direnciyle engellerin önünde. Uzaklıklara rağmen birlikte atmakta kalp, aynı duygular yaşanmakta. Sözlerde değil ama yazıyla buluşmakta".

Tasarım aşamaları anlatılan ürünler dijital baskı makinasına ile Keramika Seramik Fabrikasında üretimde olan sofra ve mutfak eşyalarına basılarak üretilmiştir. Yapılan deneme üretimlerinin ardından üretime geçilmiştir.

 DOI: 10.7816/idil-07-49-08

Yapılan tasarımların tanıtım sergisinde ürünlerin daha çok tüketiciye ulaşması açısından Kütahya'da bulunan Sera Avm içerindeki fuaye alanı seçilmiştir. 07.02.2018 tarihinde Kütahya Sera Avm Fuaye Alanı'nda yapılan düzenlemeler ile tanıtım sergisi gerçekleşmiştir. Aynı zamanda konsepte uygun olarak Keramika'nın Avm içerisindeki mevcut mağazasında vitrin düzenlemesi yapılmış, konsept olarak belirlenen "Aşkın Halleri" kullanılmıştır.

Görsel 10. Kütahya Sera AVM Keramika mağazası vitrin düzeni

Görsel 11. Kütahya Sera AVM Keramika mağazası vitrin düzeni

Yapılan dokuz farklı tasarımın tamamı bir seri olacak şekilde üretilmiştir. Ancak dört tasarım dijital baskı teknolojisine daha uygun olması, müşteri beklentilerini daha iyi karşılayacağı beklentisi ve maliyet hesaplarının ardından üretimi yapılmıştır. Üretimi yapılan ürünler tanıtım sergisinin ardından Keramika'nın resmi web sitesinde ve Kütahya'da bulunan Sera AVM'deki mağazasında satışa sunulmuştur.

5.Sonuç

Üniversite sanayi işbirliği tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde özellikle seramik alanında da son derece önemlidir. Yapılan işbirliği ile her iki kurumun kendi potansiyelinin farkına varabildiği ve mevcut eksikliklerini tamamlayabildiği bir ortaklık gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen bilimsel araştırma projesi ile üniversite ve sanayi karşılıklı olarak yarar sağlamıştır. Ayrıca ortaklığın yapılmış olduğu Bilgisayar Destekli Dekor Uygulamaları ders müfredatı elde edilen veriler doğrultusunda yenilenmiştir. Ancak bu işbirliğinin çıktılarının öğrenci, üniversite ve sanayi için farklı amaçlara hizmet ettiği gözlemlenmiştir. Bu sebeple sonuçların öğrenci, üniversite ve sanayi olmak üzere üç açıdan değerlendirilmesinin daha doğru olacağı kanısına varılmıştır

İşbirliği, mezuniyet aşamasındaki öğrencilerin

- Sektör ile tanışmalarını,
- Fabrikadaki tasarım ve üretim yöntemlerini öğrenmelerini ve bu konu ile ilgili tecrübe kazanmalarını,
- Sorumluluk bilincini ve ekip çalışmasının önemini anlamalarını,
- Verilen işin zamanında yetiştirmenin gerekliliğini,
- Dekor tasarımlarının üretilebilirliği ve satılabilirliği ile ilgili bilgi sahibi olmalarını,
- Daha nitelikli ve gelişen teknolojiye hakim bilgisayar programlarını aktif olarak kullanabilme yetisine sahip olmalarını ve gerekliliğini,
- Seramik alanındaki uygulamalı ve teorik bilgileri ile iki boyutlu tasarım bilgilerini koordinasyonlu olarak kullanma becerisinin kazanılmasını,
- Sektörün talepleri doğrultusunda istihdam olanağı beklentilerini öğrenmelerini sağlamıştır.

İşbirliği üniversitelerin

- Uygun ders içeriklerinin sanayi ihtiyaçları doğrultusunda ilişkilendirilmesini ve belirli sıklıklarla yenilenmesini,
- Mezun öğrencilerinin sektörde aranan elemanlar olmalarını,
- Fakültelerinin başarısının artırılmasını sağlamıştır.

İşbirliği Sanayinin

- Geliştirilen yeni, özgün tasarımların ürüne/üretime dönüştürülmesine,
- Çalışacağı elemanı kendisinin seçmesinin olanağına,
- Dekor tasarımlarının daha eğitimli tasarımcılar tarafından tasarlanması sonucunda daha özgün tasarımlar ürüne dönüştürülmesine,

DOI: 10.7816/idil-07-49-08

• Üretimini artarak Türkiye'nin dünyadaki pazar payının arttırmasına ve ülke ekonomisine katkı sağlamıştır.

Üniversite ve sanayi için kurumsal anlamda benzer kazanımlar olmakla birlikte en önemli kazanımı öğrenci elde etmektedir. Kurumsal bir anlaşmanın getirilerini görmekle birlikte öğrenci bireysel deneyimini kazanmakta, kendini ifade ederek iş hayatına girmeden süreci görebilmekte ve beklenene yönelik üretimlerini sürdürmektedir.

KAYNAKLAR

Aslan, Gülay. "Öğretim üyelerinin girişimci üniversite ve üniversite sanayi işbirliği kavramlarına ilişkin görüşleri" International Conference on New Trends in Education and Their Implications (2010): 179-185.

Balyemez, Ayşe. "Sofra seramiğinde dekor tasarımı ve tasarımcılar" Seramik Türkiye Dergisi 53(1) (2018): 88-93.

Bayazıt, Nigan. "Endüstri ürünleri tasarımı açısından üniversite-endüstri ilişkisinin önemi ve öneriler" III. Endüstriyel Seramik Tasarımı Semineri, Türk Seramik Derneği (1998): 14.

Bayazıt, Nigan. Endüstri tasarımcıları için tasarlama kuramları ve metotları. İstanbul: Birsen Yayınevi. 2004.

Dura Cihan. "Üniversite-sanayi işbirliği üzerine bir deneme" Ankara Üniversitesi SBF Dergisi 49 (3) (1994): 106-117.

Kiper, Mahmut. Dünyada ve Türkiye'de üniversite-sanayi işbirliği ve bu kapsamda üniversite-sanayi ortak araştırma merkezleri programı (ÜSAMP). Ankara: İşkur Yayınları. 2010.

Öztürk, Aksel. ve diğer. Türkiye üniversite-sanayi işbirliği birinci şurası, Komisyon Raporları. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi. 1994.

Yılmaz, Cengiz. ve Muğaloğlu, Tülay. "Üniversite sanayi işbirliği nasıl geliştirilir?" Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 3 (1989): 107-114.

——. Cumhuriyet'in Renkleri, Biçimleri. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları. 1999.

——. Türkiye'de Seramik Toprakla Ateşin Öyküsü, İstanbul: Uniform Matbacılık. 2003.

İnternet Kaynakları

https://www.tubitak.gov.tr/ (Erişim tarihi: 08.06.2018)

https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/icerik-1505-universite-sanayi-isbirligi-destek-programi (Erişim tarihi: 08.06.2018)

https://kusip.gov.tr/kusip/views/portal (Erişim tarihi: 08.06.2018)

http://www.usimp.org.tr/ (Erişim tarihi: 08.06.2018)

https://agtm.sanayi.gov.tr/Upload/SingleFile/Dosya-237-455.pdf (Erişim tarihi: 08.06.2018)

http://www.seramikarastirma.com.tr/ (Erişim tarihi: 08.06.2018)

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b1fbc80a16f62.50260960 (Erişim tarihi: 08.06.2018)

Görsel Listesi

Görsel 1: Bilal Demir, "Aşkın Sadık Hali", 2018

Görsel 2: Gülay Akça, "Aşkın Sevimli Hali 1", 2018

Görsel 3: Gülay Akça, "Aşkın Sevimli Hali 2", 2018

Görsel 4: İremnur Yılmaz, "Aşkın İmkansız Hali", 2018

Görsel 5: İremnur Yılmaz, "Aşkın Oyun Hali", 2018

Görsel 6: Rana Gül, "Aşkın Tebessüm Hali", 2018

Görsel 7: Özgür Özyürek, "Aşkın Masal Hali", 2018

DOI: 10.7816/idil-07-49-08

Görsel 8: Musa Topaloğlu, "Aşkın Özgür Hali", 2018

Görsel 9: Hülya Simge Demirhan, "Aşkın Sanal Hali", 2018

Görsel 10: Kütahya Sera AVM Keramika mağazası vitrin düzeni(Fotoğraf: Oya Aşan Yüksel)

Görsel 11: Kütahya Sera AVM Keramika mağazası vitrin düzeni(Fotoğraf: Oya Aşan Yüksel)